

Červen 2020

Bezpečí, kriminalita a prevence

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

Znalost preventivních aktivit v místě jejich bydliště je mezi občany nízká, jen 18 % si vybavuje nějakou aktivitu, konanou v okolí svého bydliště. Pro zvýšení své bezpečnosti občané nejčastěji aplikují organizační a logistická opatření - nepouští podomní prodejce nebo cizí lidi do bytu, mají povědomí o tom, na koho se v případě potíží obrátit a chrání si své soukromí a majetek i na internetu. Dotázaní nepodnikali žádné razantní akce k fyzické ochraně svého obydlí.

Za důležité aktivity v oblasti prevence považují lidé především zvýšení počtu policejních hlídek v ulicích, monitoring veřejného prostranství a zlepšení veřejného osvětlení, tedy projekty situační prevence. Ze sféry sociálně laděných projektů je nejvíce ceněna práce s rizikovou mládeží. Naopak jako nejméně důležité vnímají Češi rozšíření množství a kapacity věznic a vytváření občanských hlídek. Více než polovina populace je přitom pro zapojování dobrovolníků z řad občanů do preventivních aktivit, nejčastěji se vyslovují pro zajišťování bezpečnosti v okolí škol.

Lidé se cítí být ohroženi nejčastěji kapesními krádežemi, vloupáním do bytu a vandalismem. Při srovnání s předchozím šetřením vidíme, že v současné vlně výzkumu poklesl pocit ohrožení u většiny kriminálních činů. Častěji se cítí být ohroženy ženy a starší lidé. Nárůst obav sledujeme pouze v případě ohrožení teroristickým útokem.

Postoje k tématu uprchlíků/migrantů jsou v rámci české společnosti rozděleny na tři přibližně stejně početné hlavní tábory. Necelá třetina by poskytla uprchlíkům dočasné útočiště, další skupina by pomáhalo v zemi nepokojů (bez poskytnutí útočiště) a poslední třetina obyvatel je zásadně proti jakékoliv pomoci lidem přicházejícím do Evropy ze zemí zmítaných problémy. Variantu poskytnout uprchlíkům zázemí a možnost usadit se v ČR zvolila necelá desetina lidí.

Občané hodnotí bezpečnostní situaci více optimisticky, vykazují menší nebo stejné obavy z kriminality oproti výzkumu z roku 2012. Zlepšilo se hodnocení práce policistů a lidé jsou více připraveni poskytnout svědectví k případnému trestnému činu. Významně nižší počet občanů předpokládá existenci korupce u úředníků, policistů a soudců.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Nejsilnější vliv na výši kriminality přisuzují lidé zneužívání drog a existenci sociálně vyloučených lokalit - ghett. Negativní vliv má podle respondentů dále alkoholismus, bezdomovectví a (hypotetický) příliv cizinců. Podle téměř dvou třetin lidí se na kriminalitě podílejí určité skupiny obyvatel více než ostatní. Nejčastěji jsou uváděni Romové, drogově závislí a cizinci. Ve srovnání s předchozím šetřením z roku 2012 došlo k nárůstu počtu lidí, kteří tvrdí, že podíl na kriminalitě nesou některé skupiny více než jiné.

ÚDAJE O VÝZKUMU

Výzkum byl realizován v letech 2017-2019

Poznatky navazují na předchozí výzkumy IKSP na toto téma, některé údaje tak bylo možno porovnávat.

Výzkum veřejného mínění byl proveden dotazníkovou metodou, získali jsme validní výpovědi od více než 3 000 respondentů. Výzkum byl reprezentativní pro území České republiky a krajů.

Další výzkum, ověřující některé poznatky, byl realizován s ročním odstupem po hlavním výzkumu a zúčastnilo se ho 1000 respondentů.

Cílem výzkumu bylo získání názorů a postojů široké veřejnosti na otázky spojené s předcházením kriminalitě. Ohniskem zájmu byly názory respondentů na metody a programy prevence kriminality, jejich dostupnost a efektivitu. Zajímalo nás také, co považují občané za hlavní příčiny a souvislosti kriminality, a jak se cítí ohroženi jejími jednotlivými druhy. Značný prostor dostalo také hodnocení práce policie a dalších institucí.

TEORETICKÝ RÁMEC VÝZKUMU

Především ve větších městech patří kriminalita, obavy z ní a pocit bezpečnosti občanů pravidelně k problémům, kterými by se místní úřady měly zabývat. S velikostí města se jeho zasažení kriminalitou většinou zvyšuje, život ve velkých městech je nebezpečnější. Tyto diference se nejčastěji vysvětlují slabou sociální kontrolou ve městech (neformální i formální), která úzce souvisí s vysokou koncentrací obyvatelstva, značnou anonymitou v lidských vztazích i mobilitou lidí, většími možnostmi k páčání trestných činů a jinými momenty. Pocit ohrožení kriminalitou je tak jedním z faktorů, významně ovlivňujících kvalitu života občanů. Proto je především v evropských zemích rozvíjen systém opatření, zaměřených na kriminální prevenci. Pro správné fungování takových programů je třeba znát i názory občanů na jejich užitečnost, jakož i míru jejich znalosti a využívání. Výsledky takových dotazování mohou významně pomoci municipalitám, policejním složkám, krajským i státním orgánům k lepšímu zacílení preventivních aktivit.

Celý výzkum je k dispozici [zde](#)